

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUOTLALELETSO YA BOBEDI (SAL)

PAMPIRI YA NTLHA (P1)

NGWANAITSEELE 2011

GAUTENG

MADUO: 120

NAKO: 2½ diura

Pampiri e, e na le ditsebe di le 13.

DITAELO

1. Pampiri e, e na le DIKAROLO di le NNE:

KAROLO YA A:	Tekatlhaloganyo	(30)
KAROLO YA B:	Tshosobanyo	(10)
KAROLO YA C:	Tiriso ya puo	(60)
KAROLO YA D:	Dikwalo	(20)

2. Buisa ditaelo TSOTLHE ka kelotlhoko.
3. Araba dipotso TSOTLHE.
4. Karolo e nngwe le e nngwe e simololwe mo tsebeng e ntšhwa.
5. Kwa bokhutlong jwa karolo motlhatlhojwa a thalele.
6. Kwala dipalo tsa dikarabo jaaka di ntse mo pampiring ya dipotso.
7. Tlogela mola mo magareng a dikarabo tsa gago.
8. Kwala sentle ka mokwalo o o buisegang.
9. Tlhokomela mopeleto le popego ya dipolelo.

KAROLO YA A: TEKATLHALOGANYO**POTSO 1**

1.1 Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso.

Simon Nkosi e ne e le molwela ditshwanelo. O ne a tshwarwa ka dingwaga tsa bo1980. O ne a na le mogare wa HIV, a le kwa kgolegelong. O ne a boleletse mmaagwe fela. O ntse ka sephiri se dingwaga di ka nna lesome. O ne a tshela ka letshogo le kutlobothoko.

Ka 1995 o ne a bolelela lefatshe lotlhe gore o na le mogare wa Lebolelateng. Makwalodikgang a ne a phatlhalatsa dikgang tsa gagwe, mme batho ba mo utlwela botlhoko. O ne a tlhola a bolelela ditsala tsa gagwe a re: "Fa ke sa le ke simolola go bua mo phatlhalatseng ka bolwetse jwa me, ke gololosegile mo moyeng."

Morago ga moo o ne a simolola go dira ka batho ba ba nang le mogare o. O ne a thusa batho ba ba nnang mo matikiring le metse-setoropong. O ne a dira tiro e ka botswapelo gonne o ne a itse sentle maikutlo a batho ba ba nang le mogare. O ne a re: "Ka nako nngwe batho ba swa ba bolawa ke bolwetse jwa Lebolelateng mme ba sa kgona go bolelela balosika le ditsala. Ke batla go nna seikokotlelo sa bona."

Simon o ne a tlhokafala ka di 30 Ngwanaitseele 1998 a ntse a tshwaragane le tiro e tona ya go fatlhosa le go tshegetsa batho ba ba amilweng ke bolwetse jo.

(Motswedi wa Puo: Dr KMA Theledi le ba bangwe)

- 1.1.1 Simon o tshwaeditswe ke mogare wa HIV a le kwa kae? (1)
- 1.1.2 Go ya ka temana, a ke ntlha kana kakanyo gore go bua phatlhalatsa ka seemo sa gago sa HIV go a thusa? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 1.1.3 Motho yo o sa boleleleng balosika le ditsala ka bolwetse jwa gagwe o tshela jang? (2)
- 1.1.4 Ke eng se se neng sa thusa Simon gore a kgone go thusa balwetse ka pelo yotlhe? (2)
- 1.1.5 Simon a re: "Ke batla go nna seikokotlelo sa bona." **Bona** mo polelong e, e emetse bomang? Tlhophisa karabo e e nepagetseng
- A Balwetse ba Lebolelateng
B Bakwaladikgang
C Balosika le ditsala (1)
- 1.1.6 Simon o tlhokafetse leng? (1)

- 1.1.7 Polelwana e e reng: "Ka nako nngwe batho ba swa ba bolawa ke bolwetse jwa Lebolelateng mme ba sa kgona go bolelela balosika le ditsala." Ke ntlha kgotsa ke kakanyo. (1)

1.2

Mothupi o ne a araba Obakeng jalo fa a mmotsa matsogo. Kana Obakeng o bua jaana le rraagwe a tthamalela kwa ntlong gore a beye thoto ya gagwe, mme a tle a dire mogodungwana/tee gore a ntshe letsapa. Mogaetsho, Obakeng o gotse a se na bokgaitسادie. Ka jalo o ne a itse gore bosimane ga se bogole. Le fa a ne a ka sala le rraagwe ba le babedi fela tsotlhe di ne di diragala fela jaaka fa Mosaditshwene, mmaagwe a le teng.

Fa Sedimonthole a tlhola letsatsi, Obakeng ke fa a goroga mo gae go tswa Gauteng, kwa a neng a tshwaragane le namane e tona ya go ithuta koo, kwa Yunibesithing ya Lejweleputswa. Fa a se na go kwala ditlhatlhobo tsa makgaolakgang ga a ka a tlhola a re ka moso, a bo a ntse a phutha thoto ya gagwe a leba Sesobe 'a Phalane go ya go tlhola le mmaagwe le rraagwe letsatsi la Sedimonthole a tlhola matsatsi a mabedi. Moeka a direla gore e re a bolola ka la Sedimonthole a tlhola letsatsi la boraro, pelo e se ka ya salela kwa morago. Dithulaganyo tsotlhe tsa loeto lwa gagwe le Kedibone, a ga se tshetlhana ya teng, di ne di setse di dirilwe.

"Ao, golo fa tlang e kete e setse e gagabela ura ya lesome le metso e mebedi mme Obakeng ga a ise a bonale. E se ka ya bo e le gore o fositse letlha mme a tloga a ntlhota fa. Le gale Obakeng ke motho yo o kelotlhoko thata, ga ke solofele a ka dira jalo."

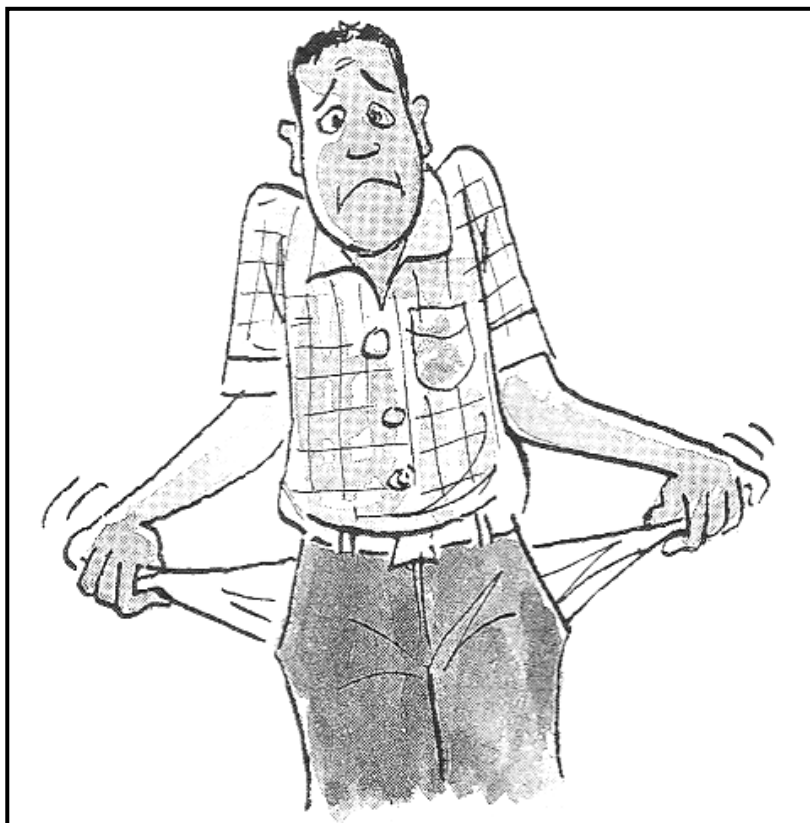
(Tsa-Lerato. O Ngwanake: MM Mokoka)

- 1.2.1 Naya maina a batho ba ba botsanang matsogo. (2)
- 1.2.2 Batho ba babedi ba, ba tsalana jang? (1)
- 1.2.3 Go ya ka temana, mosola wa mogodungwana/tee ke eng? (1)
- 1.2.4 Obakeng o na le bokgaitسادie ba le ba kae? Tlhophisa karabo e e nepagetseng:
- A A le mongwe
  - B Ga a na bona
  - C Ba le bararo
- (1)
- 1.2.5 Obakeng o gorogile leng fa gae go tswa Gauteng? (1)
- 1.2.6 O ne a ithuta kwa Yunibesithing efe? Tlhophisa e e siameng.
- A Ya Gauteng
  - B Ya Tshwane
  - C Ya Lejweleputswa
- (1)

1.2.7 Obakeng o ne a dirile dithulaganyo tsa eng? (1)

1.2.8 A go phoso gore basimane ba dire tiro ya basetsana? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)

1.3 Lebelela setshwantsho se se latelang, mme morago o arabe dipotso.

(Exam Success: Oxford University Press)

1.3.1 Gantsi fa dikgetse/dipotla di ntse jaana go raya gore eng? (2)

1.3.2 Sefatlhego sa lekau le, se bontsha maikutlo afe? (1)

1.3.3 Ke karolo efe mo sefatlhegong e e senolang maikutlo a o a tlhagisitseng mo go POTSO 1.3.2 fa godimo? (1)

1.3.4 Go tsholetsega ga magetla a lekau le, go ka raya dilo di le PEDI, ke dife dilo tseo? (2)

1.3.5 Neela dilo di le PEDI tse di ka thusang lekau le gore le se ke la tlhola le tlhoka madi jaana. (2)

1.3.6 A ke ntlha kgotsa kakanyo gore lekau le ga le na madi? Tshegetsa karabo ya gago. (2)

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: TSHOSOBANYO**POTSO 2**

Buisa temana e e latelang ka ga tshimologo ya go kopa go nyala mosadi (patlo) ka kelotlhoko.

- Morago o e sosobanye ka dintlha di le supa ka mafoko a gago mme bokao bo se fetoge.
- Netefatsa gore o akareditse dintlhakgolo le molaetsa wa yona.
- Boleele e nne mafoko a a ka se feteng 60.

Patlo ke tshimologo ya lenyalo e bile ke tshimologo ya go kopanya masika a mabedi a a sa itsaneng.

Patlo e tlohlwa ke batho ba babedi e leng lekau le lekgarebe, fa lekau le tsena mo bokaung le tswa mo bosimaneng le simolola go fetoga le tlogela tsa bosimane le tsena mo bokaung. Mme le simolola go nna le kgatlhego mo makgarebeng, ka jalo le iponele lekgarebe le pelo ya gagwe e le ratang, mme lekau le ipale mabala a kgaka mo go lone. Fa ba dumalane, lekau le bolelele mogolo mongwe wa losika lwa ga rraagwe e ka nna rremogolo motsalarraagwe kgotsa rramogolo mogoloe rraagwe; ka gonne e le bone a kgonang go ba tlotlela sengwe le sengwe ka mokgwa le molao wa Batswana, mme bona ba bolelele malomaagwe lekau leo.

Malome ena o tla phutha losika lwa ga rraagwe le lwa ga mmaagwe mosimane. Go ba bolelela ka ntlha e ya lekau gore o kgatlhilwe ke lekgarebe la rramokete, e bile o eletsa e ka nna mosadi wa gagwe. Morago ga tseo bagolo ba buisane ka go roma rrangwanaagwe mosimane kwa gaabo lekgarebe gore ba gaabo mosimane ba ikaelela go batla sego-sa-metsi fa ba losika lwa lekgarebe ba dumalana. Rrangwanaagwe lekau o tla ba bolelela letlha la patlo gore ba rulagantse lefe a boele gae go bolelela ba ba setseng gore ba dumalane jang le batsadi ba lekgarebe jaaka a ne a romilwe teng. Jaanong ba losika lwa mosimane ba simolole go ipaakanyetsa go ya go batla ngwetsi. Batsadi ba lekau ba bolelele lekau ditlhokego tsotlhe tsa fa go batliwa mosadi, mme ena a ntshe madi gore batsadi ba ye go batla dilo tseo.

(Nthute Ngwao: BB Mahatlhane)

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: TIRISO YA PUO**POTSO 3**

Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso.

Venus yo o neng a balelwa mo batshameking ba ba lesome ba ba gaisitseng, le Serena yo o neng a balelwa mo batshameking ba ba sometlhano ba ba gaisitseng ka 1998, ba bonala ba tlhatloga ka lebelo mo motshamekong wa tenese.

Basetsana ba, ba godisitswe ka tlhokomelo e tona go tswa mo lapeng la bona gore ba tle ba kgone go emelelana le dipotso, maitsholo le tumiso go tswa mo bathong ba ba farologaneng.

Rraabona e leng Richard, o kaiwa a le bogale e bile a le botlhale go sa dumelele gore kgethololo e senye mpho e barwadi ba gagwe ba nang le yona. Rre gape e le mokatisi, o godisitse bana ba gagwe ba batlhano gore e nne batshameki ba tenese, fela ke ba babedi ba bofelo ba ba dirileng gore toro ya gagwe e nne nnete. Venus o setse a gapile madi a a ka nnang \$1,2million. Serena ena o setse a gapile \$242 000 a na le dingwaga di le 16.

Fa basetsana ba ba sa ntse ba ithuta le go ikitsise mo motshamekong o, batho ba ne ba le motlotlo e bile ba bua ba se na mathe ganong gore ke batshameki ba ba tlhotlwa. Go na le metshameko e ba e tloang ba sa e tsenele.

Serena yo o nang le mmejana o o fetang dingwaga tsa gagwe, fa a apola sekipa, balatedi ba gagwe ba letsa melodi fa ba bona ka moo mmele wa gagwe o agegileng ka teng, thata magetla a a kwenneng. Venus o feta Serena ka kgwedi di le 15 fela.

Fa ba sa tshameke, bobedi jo bo bonala mo mafelong a mantsi a a farologaneng, ba roka diaparo, ba bua le ka basimane ba ba itseng diaparo tse dintle tse ba di ratang.

(*Motswedi wa Puo: Dr KMA Theledi le ba bangwe*)

3.1 Kwala bontsi jwa mafoko a a latelang:

3.1.1 Lebelo (1)

3.1.2 Sekipa (1)

3.2 Bongwe jwa lefoko – **batshameki** ke **motshameki**. Naya bongwe jwa mafoko a a latelang:

3.2.1 Bana (1)

3.2.2 Basetsana (1)

3.3 Dirisa letlhalosi **mo lapeng** mo polelong e o e itlhametseng. (2)

- 3.4 Lelatodi la lefoko **nnete** ke **maaka**. Kwala malatodi a mafoko a a latelang:
- 3.4.1 Dipotso (1)
- 3.4.2 Bogale (1)
- 3.5 Dirisa lefoko **bua** gabedi mo dipolelong tsa gago go bontsha bokao jo bo farologaneng. (4)
- 3.6 Fetolela polelo e e latelang mo kganetsong:
- Venus o feta Serena ka dikgwedi di le 15 fela. (2)
- 3.7 Kopanya dipolelo tse di latelang ka makopanyi a a mo masakaneng:
- 3.7.1 O ithutela tenese. Toro ya gagwe e nna nnete. **(gore)** (2)
- 3.7.2 Babogedi ba itumelela bana ba. Ba bua ba se na mathe ganong. **(e bile)** (2)
- 3.8 Tsaya lerui **tsa gagwe** o le dirise mo polelong e o e itlhametseng. (2)
- [20]**

POTSO 4

Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso.

Ke tllhabetswe ke letsatsi ka Sedimonthole a tlhola malatsi a le masome a mabeditlhano. Letsatsi leo ba le bantsi ba phophoma ka boitumelo. Ke belegwe jaaka ngwana mongwe le mongwe mme go se bonolo go baoki go raya mme ba re: "Ngwana ke yoo mo lebe." Mo go mme boitumelo bo ne bo le kgakala jaaka loapi. Morago ga nako e e sa fediseng pelo, mme a ikopela go bona ngwana wa gagwe jaaka batsetse botlhe ba dira kwa bookelong. Baoki ba ne ba sala ba rile setlhee! Ba tlhoka melomo ba ntse ba e rwele, mme go se ka mokgwa. E rile fela a nthe tlhoo, ka matlho, a didimala a re tuu, a gwalala jaaka segwapa!

Molato? Go itse Modimo. O ne a ntaya leina a re Ntebeng. Se e ne e se sepe fela o ne a solofela fa leina le tla ya boreelelong mme batho ba se tshabe go nteba.

Ka mmala ke ntse ke re tshoo! Nko ga e teng, marobananko a me a bontsha motho sengwe le sengwe a sa ntse a le kgakala. Diatla ga di na menwana, ga ke kgone go tshwara sentle. Fa ke tsamaya ke kgorokgotlho-kgorokgotlho fela, mangole a a thulana gonne ke repetlane mongetsane, le gale ke kgona go ikisa kwa le kwa gonne sekolo ke se tsene. Le fa go ntse jalo, metlholo ga e fele gonne kwa sekolong ditlhaka ke ne ke di bona, sebe sa phiri e le go sotlwa le go sa amogelwe ke beng ka nna. Ba ne ba mpitsa ka la bona, ba re ke Sebopiwa. Ke lekile go ba itshasa, go dirisana le bona, go ikoba mme ka tswa ka ngoba e sa fothwa.

A ke o mpolelele, wena o ne o ka dira eng fa o ka iphitlhela mo maamong a a ntseng jaana mogaetsho?

(Le Re Tllhabetse: EE Pooe le ba bangwe)

- 4.1 Tsaya masupi a a thaletsweng mo dipolelong tse di latelang o a dirise mo dipolelong tse o di itlhametseng.
- 4.1.1 Letsatsi **leo** ba le bantsi ba itumela. (2)
- 4.1.2 Ngwana ke **yoo** mo lebe. (2)
- 4.2 Leka lagongwe la lefoko **bonolo** ke **botlhofo**. Kwala makaelagongwe a mafoko a a latelang:
- 4.2.1 Bona (1)
- 4.2.2 Tsetswe (1)
- 4.3 Dirisa mafoko **setlhee** le **tshoo** mo dipolelong tsa gago. (4)
- 4.4 Neela maina a dikarolopuo tse di thaletsweng mo temaneng. (4)
- 4.5 Ke belegwe jaaka ngwana mongwe le mongwe. Tlhopha sekapuo se se maleba le polelwana e.
- A Tshwantshiso
B Pheteletso
C Tshwantshanyo (2)
- 4.6 Nopola letlhophileakaretsi le leitiri go tswa mo temaneng ya ntlha ya temana e e tlhagisitsweng kwa godimo. (2)
- 4.7 Fetolela polelo e e latelang mo tumelong.
- Go se bonolo go baaki. (2)
- [20]

POTSO 5

Lebelela setshwantsho se se latelang, mme o arabe dipotso.

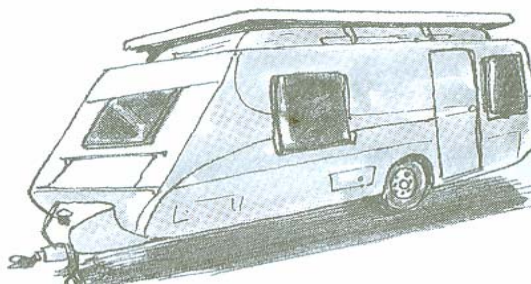
CARAVANS CARAVANS!

Kitsiso ya mofuta o mošwa wa dikharabene tse di tlhotlhwatlase

Phaposi ya tlaleletso e e rekegang kgotsa tsela e ntšhwa ya go itumelela nako ya gago ya boiketlo ntle le go duelela mano! Dinako tse di monate le malatsi a boikhutso a a tokafetseng, a simolola fa.

Re etele kwa 22 King's Road, Polokwane

Re leletse mo (015) 642-1893

(Exam Success: Oxford University Press)

- 5.1 Papatso e, e rekisa eng? (1)
- 5.2 Mmapatsi yo o fitlhelwa kae? (1)
- 5.3 Mosola wa go nna le kharabene fa o ya malatsing a boikhutso ke ofe? (1)
- 5.4 Mmapatsi o dirisitse mefutakwalo (fonto) e le mekae? (1)
- 5.5 Neela maina a dikarolopuo tse di latelang:
- 5.5.1 Ya gago (1)
- 5.5.2 Tse di monate (1)
- 5.6 Neela tiriso ya kharabene, go latela papatso? (1)
- 5.7 Goreng go tsentswe setshwantsho mo papatsong? (2)
- 5.8 Siamisa lefoko la mopeleto o o fosagetseng. (1)
- [10]**

POTSO 6

Siamisa temana e e latelang ka go tsenya matshwao a puiso, ditlhakakgolo le go baakanya mopeleto o o fosagetseng.

Batho ga ba sa bontshana gore ke batho Bo tho bo ile re se tse re le mo sediding sa boikgogomoso. sengwe gape ke go sa itse go amogela digele tsa rona jaaka batho e bile ba nyenyefadiwa ka go fetisa ke batho bangwe ba ba rileng. puso e leka ka maatla go bontsha fa digole di na le teka tekano ya botho ebile e le batho fela jaka rona. A re ka ba amogela e le batho jaaka rona

(Nthute Ngwao: BB Mahatlhane)

[10]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA C: 60

KAROLO YA D: DIKWALO**Araba POTSO e le NNGWE go tswa mo karolong e.****POTSO 7: MMUALEBE – RM Malope**

Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso.

"Ntlha o sa ka wa ntiisa mooko? Mathulwe, basadi ba boifa bofetwa lebekebeke. O itse pelo ya mosetsana, Mathulwe; ga nka ke ka e go ruta, gonne e bile o mongwe wa batho ba ba kgonang go e ama. Le jaanong jaana bogolo jwa ya me bo sa le mo diatleng tsa gago, le mororo ke golegilwe ke Moatlhodi. Ga ke gane, ke wetse ke lebile, fela ke weditse ke poifo ya bofetwa-e seng pelo ya lorato ..."

"Gongwe ke phoso go bo ke sa ka ka go solofetsa gangwe le gape gore o wa me wa loso, e seng wa lenyalo fela ... Go bisa go itse ... Ka fa re neng re utlwana, re utlwisana ka gona, e kete ke oketsa mašwi ka metsi ... Nteko wena o patagantse diphio tsa tlou ..." "Wa mma," a diga lentswe, "Ke rile ke dirisitse ke poifo, e seng lerato ... Fa o sa tshwenyega, re ka nna ra tswela pele re ngotlile mokgwasa ..."

- 7.1 Ke eng se Mathulwe a sa se dirang fa Tselane a re ga a mo tiisa mooko? (2)
- 7.2 Mokapelo yo mongwe wa ga Tselane ke mang? (1)
- 7.3 Motho yo o mo kaileng mo go POTSO 7.2 o ne a dira tiro efe? (1)
- 7.4 Go ratana ga ga Tselane le mokapelo wa gagwe yo mongwe go ne ga tlhola eng? (2)
- 7.5 Mosadi wa Khalebano o ne a tumile ka eng? (2)
- 7.6 Araba dipotso tse di latelang ka go tlhopha karabo e le nngwe fela e e nepagetseng:
- 7.6.1 Mmui wa mafoko a ke mang? "Gongwe ke phoso go bo ke sa ka ka go solofetsa gangwe le gape gore o wa me wa loso, e seng lenyalo fela."
 A Moatlhodi
 B Tlhagale
 C Mathulwe (1)
- 7.6.2 Mmui yo o mo kaileng mo go POTSO 7.6.1 o ne a ratana le ...
 A Tselane.
 B Malešwane.
 C Mmatshagofatso. (1)

7.6.3 Fa o tiisa motho mooko mo leratong ke fa o mo solofetsa gore ...

A o tla nna le bana le ena.

B o tla mo rekela ntlo.

C o tlile go mo nyala.

(1)

7.6.4 Tselane a re o dumetse go nyalwa gone ...

A o ne a rata lekau la gagwe thata.

B o ne a tshaba bofetwa.

C o ne a setse a godile.

(1)

7.7 Fa o ne o le Tselane o ne o tla dira eng go lemosa lekau le o le ratang gore o eletsa a bue sengwe ka lenyalo?

(2)

7.8 Tlhalosa gore go diragetseng ka baanelwa ba ba latelang kwa bofelong jwa khutshwe.

7.8.1 Tselane

(1)

7.8.2 Moatlhodi

(1)

7.9 Neela lebaka la gore goreng baanelwa ba, ba diragaletswe ke se o se kaileng fa godimo.

7.9.1 Tselane

(2)

7.9.2 Moatlhodi

(2)

[20]

KGOTSA

POTSO 8: *MMUALEBE – RM Malope*

Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso.

Beke e e latelang, fa go apolwa bana, ga dumalanwa gore go abiwe le thoto ya moswi e e ka tswang mo ntlong. Ga batla go nna kgaruuruu. BooraMatlapeng ba ne ba tlile ka tlhaloganyo ya gore ke thoto ya bona mme e tla abiwa ke bona, le mororo ba sa reye gore ba ya go e abela booraMatlapeng ba le bosii. Monnamogolo Matlapeng a sa batle go utlwa sepe ka ga tlhagiso ya gore booraKetlamoeng le bona ba na le tshwanelo ya go aba thoto ya morwae ka ntlha ya Kedisaletse. Kedisaletse le ena a eme ka 'oto le le lengwe, a re lefoko ke la gagwe a le esi; e seng ka ga thoto ya ntlo ya gagwe! Monnamogolo a itshwareletse ka le le reng booraMatlapeng ba ntsheditse Kedisaletse magadi; Kedisaletse a re lenyalo le dirile bobedi bongwe. Ya batla e nna tshwarangtshwarang. Ka lesego monnamogolo a ngala ka mabetwakepelo, mme a rutlomologa le bana ba gagwe, a tsamaya. Kgetse ele ya go tsosa dithako tsa lapa la ga Mofeti ya tsewa ke noka ka mokgwa oo.

8.1 Ke mang yo o tlhokofetseng fa go twe bana ba a apolwa?

(1)

- 8.2 Mosadi wa motho yo o tlhokofetseng ke mang? (1)
- 8.3 Monnamogolo Matlapeng o ne a eletsa gore lelapa la moswi le tsosiwe ke mang? (1)
- 8.4 BooraMatlapeng le booraKetlamoeng ba ne ba lwela eng? (2)
- 8.5 Lelapa la moswi le ne la felela kae? (2)
- 8.6 Araba potso e ka go lebaganya mafoko a a mo KHOLOMONG YA A le mafoko, maina kgotsa ditlhaloso tse di tsamaisanang le ona mo KHOLOMONG YA B.

KHOLOMO YA A	KHOLOMO YA B
8.6.1 Pekwa	A dijo tsa kwa phitlhong
8.6.2 Boitumelo	B Boys Town
8.6.3 Tsholo	C morwa moswi
8.6.4 Mogoga	D Mooki
8.6.5 Tlhobolo	E ngaka

(5 x 1) (5)

- 8.7 Moswi o tlogela mosadi ka bana ba le bakae? (1)
- 8.8 Neela maina a mapodisi a a neng a tlisitse molaetsa wa loso. (2)
- 8.9 Neela leina la koloi ya moswi. (1)
- 8.10 Go diragetseng ka koloi e o e kaileng fa godimo. Tlhalosa (2)
- 8.11 Go ya ka wena, Datsun E-20 ke koloi ya ga mang? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)

[20]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA D: 20
PALOGOTLHE: 120